

جمهوری اسلامی ایران

بنیاد عالی بانک مرکزی

«بسمه تعالی»

سی و نهمین جلسه هیأت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸

مصوبه بند (۳)

موضوع: شیوهنامه تطبیق فعالیت صندوقهای قرض الحسنه و دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوقهای قرض الحسنه با استفاده از ظرفیت عامل نظارتی

گزارش شماره ۰۴/۹۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص «شیوهنامه تطبیق فعالیت صندوقهای قرض الحسنه موجود با مفاد دستورالعمل اجرایی» و «دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوقهای قرض الحسنه با استفاده از ظرفیت عامل نظارتی» به انضمام مصوبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۱ شورای تنظیمگری و نظارت بانکی مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت.

هیأت عالی «شیوهنامه تطبیق فعالیت صندوقهای قرض الحسنه و دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوقهای قرض الحسنه با استفاده از عامل نظارتی» به همراه «قرارداد نظارتی صندوقهای قرض الحسنه فیما بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و عامل نظارتی» را به شرح پیوست تصویب نمود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

**شیوه نامه تطبیق فعالیت صندوق‌های
قرض الحسنه موجود با مفاد دستورالعمل اجرایی**

تابستان ۱۴۰۴

به استناد ماده (۱۱۰) دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه (مصوب ۱۴۰۳/۱۱/۲۳ هیأت عالی بانک مرکزی)؛ شرایط تطبیق فعالیت صندوق‌هایی که قبل از تاریخ ابلاغ این شیوه نامه تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته‌اند، به شرح زیر تدوین می‌گردد؛

ماده ۱- اصطلاحاتی که در این شیوه نامه بکار رفته است، به شرح زیر تعریف می‌شود:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱-۲- دستورالعمل: دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه مصوب ۱۴۰۳/۱۱/۲۳ هیأت عالی؛
- ۱-۳- صندوق: صندوق قرض‌الحسنه اعم از صندوق‌های قرض‌الحسنه خرد، کوچک، متوسط و بزرگ که در قالب مؤسسه غیرتجارتی موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجارتی»، قبل از تاریخ تصویب دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه (مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۳) تأسیس و ثبت شده و به فعالیت اشتغال دارند.
- ۱-۴- شیوه نامه: شیوه نامه تطبیق فعالیت صندوق‌های قرض‌الحسنه موجود با مفاد دستورالعمل؛
- ۱-۵- اساسنامه نمونه: اساسنامه نمونه صندوق که به تایید بانک مرکزی رسیده است؛
- ۱-۶- عامل نظارتی: شامل بانک‌های قرض‌الحسنه، سازمان اقتصاد اسلامی ایران و کانون‌های صندوق‌های قرض‌الحسنه دارای صلاحیت که در چارچوب جز (۲) بند (ج) ماده (۹) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و به موجب «دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوق‌های قرض‌الحسنه با استفاده از ظرفیت عامل نظارتی» (موضوع ماده (۲) دستورالعمل)، مسئولیت نظارت بر فرآیندهای تأسیس، فعالیت، نظارت، گزیر و... صندوق‌های قرض‌الحسنه را تحت نظارت و هدایت بانک مرکزی بر عهده می‌گیرند؛
- ۱-۷- اجازه‌نامه فعالیت: اجازه‌نامه کتبی بانک مرکزی برای ادامه فعالیت صندوق.
- ماده ۲- صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت دو سال پس از تاریخ ابلاغ این شیوه نامه کلیه شرایط خود را با ضوابط مندرج در دستورالعمل تطبیق دهد.
- ماده ۳- صندوق نسبت به ارائه درخواست اجازه نامه فعالیت یکی از انواع خرد، کوچک، متوسط یا بزرگ به بانک مرکزی اقدام می‌نماید. نوع صندوق با تشخیص بانک مرکزی و یا طبق «دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوق‌های قرض‌الحسنه با استفاده از ظرفیت عامل نظارتی» تعیین می‌گردد.

ماده ۴- اجازه نامه فعالیت صندوق منوط به تحقق شرایط مندرج در بند (الف) این ماده و ارائه برنامه زمان‌بندی مکتوب به بانک مرکزی در خصوص تحقق شرایط مندرج در بند (ب) این ماده حداکثر تا تاریخ مندرج در ماده (۲) با تأیید هیأت مدیره و مدیرعامل پیشنهادی صندوق، صادر می‌گردد. در این رابطه رعایت قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار الزامی است.

الف:

- ۱- تأمین حداقل سرمایه اولیه با توجه به نوع صندوق قرض‌الحسنه؛
 - ۲- ارائه تعهدنامه توسط اعضای هیأت امنای صندوق موضوع تبصره ذیل ماده (۱۱۰) دستورالعمل؛
 - ۳- تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اعضای هیأت امناء، هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق حسب مورد در چارچوب ضوابط و مقررات ذیربط؛
 - ۴- ارائه تأییدیه فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) در خصوص محل فعالیت حسب مورد با توجه به مفاد دستورالعمل؛
 - ۵- ارائه تأییدیه مبنی بر قبولی سمت توسط حسابرس مستقل و بازرس قانونی از میان حساب‌رسان معتمد بانک مرکزی برای صندوق‌های قرض‌الحسنه متوسط و بزرگ، در چارچوب ضوابط و مقررات ذیربط؛
- تبصره ۱- صندوق‌هایی که اعضای هیأت امناء، هیأت مدیره و مدیرعامل را به بانک مرکزی معرفی نمودند، ولی مشخصات ثبتی این اشخاص با اطلاعات ثبتی نزد اداره ثبت شرکتها همخوانی ندارد، در صورت ارائه آخرین صورت‌جلسات مرتبط با معرفی اعضای پیشنهادی به بانک مرکزی، مجوز ثبت تغییرات پس از احراز تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اشخاص فوق، صادر می‌گردد.
- تبصره ۲- آن دسته از صندوق‌هایی که شرایط مندرج در بند الف را محقق نموده‌اند، بعنوان «صندوق در حال اخذ اجازه نامه فعالیت» محسوب شده و می‌بایستی حداکثر تا پایان مدت تطبیق در این شیوه‌نامه (به تشخیص و اعلام بانک مرکزی) نسبت به اخذ اجازه نامه فعالیت اقدام نمایند.

ب:

۱. حداکثر مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه اخذ شده توسط صندوق که با مفاد دستورالعمل منطبق نمی‌باشد، از طریق افزایش سرمایه و یا کاهش سپرده‌ها، تعدیل گردد.

۲. صندوق‌های دارای شعبه که وضعیت شعب آنها با مفاد دستورالعمل منطبق نمی‌باشد، تعداد و محل فعالیت شعب آنها تعدیل و تطبیق یابد.

۳. صندوق‌هایی که منابع نقدی خود را در بیش از تعداد مجاز مؤسسات اعتباری تعیین شده در مفاد دستورالعمل، سپرده‌گذاری نموده‌اند، نسبت به تعیین تکلیف آنها وفق دستورالعمل اقدام نمایند.

۴. عملکرد صندوق با شاخص‌های نظارتی شامل؛ افتتاح و نگهداری حساب‌های قرض‌الحسنه برای مشتریان، اعطای وام‌های قرض‌الحسنه به مشتریان مطابق ضوابط و مقررات و نگهداری حداقل پنج درصد کل منابع نقدی صندوق به صورت سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار نزد مؤسسات اعتباری، به تشخیص بانک مرکزی انطباق یابد؛

۵. دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود و سایر تجهیزات و ملزوماتی که برای اداره امور صندوق‌ها ضروری نمی‌باشد، واگذار یا به فروش رسانند؛

۶. بستن حساب‌های قرض‌الحسنه جاری افتتاح شده برای مشتریان صندوق‌ها و جمع‌آوری دسته حواله و کارت الکترونیکی صادر شده و سایر ابزارهای پرداخت مشابه برای مشتریان صندوق‌ها؛

۷. به استثنای صندوق‌های قرض‌الحسنه بزرگ، صندوق‌هایی که دارای درگاه‌های پرداخت اینترنتی می‌باشند، اقدامات لازم را به منظور تعیین تکلیف موضوع بعمل آورند.

تبصره- تمدید اجازه نامه فعالیت صندوق، منوط به تطبیق صندوق با شرایط و ضوابط مندرج در دستورالعمل خواهد بود.
ماده ۵- تا زمان تهیه و ابلاغ اساسنامه نمونه حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط بانک مرکزی، اساسنامه ثبتی صندوق ملاک عمل قرار دارد. این صندوق‌ها موظفند پس از ابلاغ اساسنامه نمونه، ظرف مهلت مقرر، اساسنامه خود را با مفاد اساسنامه نمونه منطبق نموده و به ثبت برسانند.

ماده ۶- این شیوه‌نامه به همراه مفاد «دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوق‌های قرض‌الحسنه با استفاده از ظرفیت عامل نظارتی» برای عامل نظارتی لازم‌الاجرا می‌باشد. در این راستا عامل نظارتی موظف است ارتباط متقابل و چندجانبه با سامانه‌های مرتبط در این خصوص را حسب مورد با بانک مرکزی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، درگاه ملی مجوزها و سایر نهادهای ذیربط جهت انجام امور مربوطه برقرار نماید.

ماده ۷- هیأت عامل بانک مرکزی می‌تواند نسبت به تغییر مفاد مندرج در این شیوه‌نامه حسب شرایط و اقتضائات اقدام نماید.

این شیوه نامه در (۷) ماده و (۳) تبصره در تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ به تصویب هیأت‌عالی رسیده و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.